

Трибуна міського українського слова на міській американській землі

Адреса
Редкація і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНЧ: HEnderson 5-8740

СЕН. ДЖОРДЖ ПРОПО- НУЄ КОНФЕРЕНЦІЮ „ВЕЛИКОЇ ЧВІРКИ”

ЦЯ ЗУСТРІЧ МАЛА Б ВІДБІТИСЯ ПІСЛЯ РАТИФІКАЦІЇ ДОГОВОРУ ПРО ОЗБРОБНЕННЯ НІМЕЧЧИНИ

Вашингтон. — Голова Сенатської Комісії Закордонних Справ демократичний сенатор Волтер Ф. Джордж пропонує зустріч чотирьох великих держав у цьому році. Зустрітись мали б президент Айсенгавер, прем'єр Ніколасу Булганіна і англійський прем'єр Черчил, але сенатор Джордж заявив, що в цій зустрічі могли б брати участь і представники інших великих держав (Франції й Китаю). Сен. Джордж промовляв на телевізійній програмі „Зустріч із пресою” на станції NBC і сказав, що ми дійшли до такого пункту наших відносин із закордонними державами, коли оминути загрозу війни можна тільки при допомозі конференції на найвищому рівні, це значить, що в ній мали б взяти участь керівники закордонної політики великих держав. Сенатор заявив, що в цій запропонованій ним зустрічі мали б взяти участь керівники закордонної політики великих держав, які зацікавлені в тому, щоб зберегти мир у світі. Пізніше він пояснив, що він думає про конференцію тільки керівників закордонної політики чотирьох великих держав, це значить ЗДА, Англії, СРСР і Франції, без представників комуністичного Китаю. Бувши французьким прем'єром Мендес-Франс під час своєї візиту до ЗДА згадував про таку конференцію, але його план в Вашингтоні холодно тоді прийняли. Але тепер заявля-

ПРИКЛАДНЕ ВІДСВЯТКУВАННЯ РОКОВИН ШЕВЧЕНКА В НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк. — Велика українська громада в Нью Йорку, відома за останні роки з багатьох своїх внутрішніх труднощів, спромоглася в цьому році на справді прикладне відсвяткування Шевченкових Роковин, головним чином про рівень програми та достойності її переведення. — Шевченківський Концерт, алаштований Комітетом Об'єднаних Американсько-Українських Організацій під головуванням п. Петра Кучми, головного контролера УНСОУ, відбувся в неділю, 20-го березня, у великій залі Фешин Інституту о год. 6-й ввечері. Сцена залу була удекорована великим портретом Кобзаря України, у виконанні арт. майора М. Радіша, та двома прапорами: американським і українським. Започатковано програму, після відіграния Американського Гімну п. Л. Вахнянин-Куриленко, „Заповітом” Шевченка-Лисенка, у виконанні студію-хору „молода Україна” під диригентурою п. Ігора Соневицького та при фортепіановому акомпанюванні п-ні Лесі Вахнянин-Куриленко. Святочну промову-лекцію виголосив письменник-поет Емген Мала-

ПРЕЗИДЕНТ УНР: „Д-Р ЛУКА МИШУГА ДОБРЕ ЗАСЛУ- ЖИВСЯ УКРАЇНІ”

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ НЬО ЙОРКУ, ФІЛАДЕЛФІ І ДЖЕРЗІ СІТІ ВІШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ Д-РА ЛУКИ МИШУГИ В 40-й ДЕНЬ ПІСЛЯ ПОГО СМЕРТІ

Нью Йорк. — „Виймово добра людина, великий громадянин, зразковий український державник — це образ покійного д-ра Луки Мишуги, пам'ять якого сьогодні вшануємо. Д-р Лука Мишуга добре заслужився Україні: народові і його державі. За те, враз з доземним поклоном, складаємо йому подяку з глибини нашої душі” — говорив д-р Степан Витвицький, президент Української Народної Республіки в ексилі, промовляючи минулої неділі на Жалобній Академії у честь сл. п. д-ра Луки Мишуги, вшанування у 40-й день після його смерті. Академію попередила Панахида в місцевій катедрі св. Юра, відправлена Всч. о. д-ром М. Вавриком, ЧСВВ, о год. 12-й вполудне. Академію, що відбулася в місцевому Народному Домі, спонзорували Ам. Від. НТШ, Гол. Управа ОБВУА, Головна Рада Братства УСС, Т-во Українських Журналістів в ЗДА і Дирекція УНДому в Нью Йорку. Відкрив Академію від імені Дирекції УНДому коротким вступним словом ред. І. Кердін-Рудницький, пригадавши останню волю покійного, щоб не робити публічного похорону і не виголосити надто багато промов. Але сказав теж про права й обов'язки громади суворості таких діячих, які і за свого життя не були тільки своєю власністю, а власністю громади, тим паче по своїй смерті. Цією Академією бодала вузький круг українського громадянства, маніфестує збереження того доброго обичаю всіх культурних народів, яким є вшанування пам'яті заслужених діячів. Першим промовцем був президент УНР на вигинанні д-р Степан Витвицький, який у прегарній змистом і формою промови накреслив постать і заслуги покійного, підкресливши особливо його вірність українській державній ідеї. Наступним і останнім промовцем був адвокат Михайло Пізнак, заступник голови УНСОУ та близький друг покійного. Він так само в знаменитій промові, антологій англієйською мовою, змалював постать д-ра Луки Мишуги, головую, як вчителя, виконника і керівника тут уже народженої генералії американців українських батьків. Д-р Лука Мишуга — згадував адв. М. Пізнак — вмів впоїти в ту молодю лю-

Сл. п. Д-р Лука Мишуга

бов і пошану для України та її змагань, буши, зрештою, водночас першорядним американським громадянином. (Доповідей текст обидвох промов буде надрукований в „Свободі”). З мистецької частини були теж тільки дві точки: на початку Академії, заради після її відкриття, проф. Вадим Кіпа відіграв сонату Листа „Потіха” і похоронний марш Шопена, відбувши з обох цих творів максимум їхнього елегантного смутку і драматичної глибини, а Хор „Думка”, під керівництвом Ол. Микитюка відіграв, як завжди чудово, Лисенка „Та забігли сніги” і Л. Лепкого „М. Гайворонського „Журавлі”, одну з найулюбленіших пісень покійного д-ра Луки Мишуги. Вся Академія тривала півтори години і зробила глибоке враження своїм високим рівнем.

Попереднього дня, в суботу 19-го березня, згадували пам'ять покійного д-ра Л. Мишуги українські громади у Філадельфії і Джерзі Сіті. У Філадельфії відбулася, стараннями Дирекції ЗУАДКомітету, в катедральному храмі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії заупокійна Панахида о год. 5-й вполудне, а опися жалобні громадські сходи в домі ЗУАДКомітету. В Джерзі Сіті в цей день висвітлено два фільми продукції Софрона Федіва: XXIII Конвенція УНСОУ у Вашингтоні та „Союзівка”. В обидвох цих кольорових і звукових фільмах виступав і промовляв сл. п. д-р Лука Мишуга.

МОСКВА БАЧИТЬ У ПРО- ГОЛОШЕННІ ПРОТОКО- ЛІВ ЯЛТИ — ТОРПЕ- ДУВАННЯ МИРУ

Москва. — Оприлюднення повного тексту протоколу Ялтинської конференції з 1945 р. в американській пресі мало на цілі сторпедувати заплановану нову конференцію західних альянтів із Совєтським Союзом і дискредитувати ідею про користь переговорів з СРСР для зладження міжнародних відносин — твердить центральний орган комуністичної партії в СРСР, „Правда”, промовчавши 4 дні взагалі ту подію. Коштиний лондонський кореспондент „Правди”, В. Маскєвський, пише на її сторінках про оприлюднення Ялтинських документів, які про американський закордонно-політичний маневр, звернений вістрям проти „мирових” заходів і замірів Совєтського Союзу. „Правда” виправдує конференцію в Ялті і її виследи, спалляючи рішення Ялтинської конференції, як „велику дадину” для альянтської перемоги в другій світовій війні та „підвалини під успішну післявоєнну співпрацю альянтів”. Совєтський Союз, мовляв, „виконав” всі постанови Ялтинської конференції, і тільки західні альянти порушили її. „Правда” оскаржує в цьому м. і самого Черчила, поклич-

Оприлюднено листування Черчила з Молотовим

Москва. — У зв'язку з з'явленням листування Черчила 14 ч. в англійській палаті громад про спробу його довести до конференції „на найвищому рівні” між Англією і СРСР — совєтське міністерство закордонних справ видавало відомлення з спростуванням, що це, мовляв, не була совєтська вина, що така конференція не відбулася. Водночас оприлюднено в Москві листування Черчила й Молотова в цій справі, що тривало від 4 липня до 11 серпня 1954 р. Воно охоплює 8 листів — 4 Черчила й стільки ж Молотова. Черчил запропонував Молотову відбутися інформаційну конференцію без деякого

Москва відклала замовлення в Англії

Лондон. — Совєтський Союз повідомив англійських фабрикантів і експортерів, що він рішив відкласти замовлення, зроблені в минулому році, вартості на мільйони доларів. Передбачають, що англійський промисел втратить совєтські замовлення на \$12-600,000. Хоч англійці не оприлюднили ще, від яких саме товарів СРСР відмовляється, проте здається, що всі вони належать до так званих ужиткових товарів. Між іншими, як каже одна нікша, СРСР відмовився від машин для шиття черевиків. Ця зміна совєтської торговельної політики стоїть у зв'язку з упадком Мадельсона й перестановкою совєтської економіки на важкий промисел.

У СВІТІ

● Оскар Шліттер, що був заступником німецького намісника-директора в Лондоні і що його дружина, під час одного прийняття виступила про Англію, як про „ворожу країну”, західнонімецьке міністерство відклало і він з дружиною вернувся до Бонну. Але минулого тижня, без дозволу міністерства, вони приїхали до Англії. На обставини зручення канцлера Аденауера, телеграфічно сказавши їм — не дійти ніхкого з Англії.

● До сателітних країн і СРСР збирається на прогулянку американські журналісти, які подорожують тепер по Західній Європі. На 30 журналістів — 21 подав заяву на совєтську візу. Всім їм сказано, що вони можуть дістати візу в совєтському посольстві в Парижі.

● Архисекретар англійської Цекви д-р Джозеф Фішер зая-

Світові події навесні 1956 року вирішать справу кандидатури Айсенгавера

Вашингтон. — Двадцять конгресменів, які 22 лютого 1952 року просили Айсенгавера кандидатури на президента ЗДА, звернулися знову до нього з цією самою проською. Президент запросив цю групу конгресменів до Білого Дому на сиданок. По закінченню його Айсенгавер запросив їх прийти до нього на сиданок також і в 1956 році. Але коли конгресмени запитали, чи не міг би він запросити їх і в 1957 рік, Айсенгавер не відповів нічого, зрозумівши цей натяк, як запит, чи думав він бути президентом на другий каденцію. — В імені цієї групи конгресменів промов-

Гарольд Тітман стане головою Міжурядового Комітету для Міграції

Женева. — Уряд 3-динних Держав запропонував на голову Міжурядового Комітету для справ Міграції з Європи — теперішнього амбасадора ЗДА в Перу. Тому, що ЗДА покривають більшість бюджету цієї міжнародної установи, ця пропозиція буде напевне прийнята. Міжурядовий Комітет для Міграції з Європи складається з представників 25-ти держав і займається переселеннями емігрантів з Ев-

Шантажували директора Інституту дослідів історії і культури СРСР у Мюнхені

Мюнхен. — Елізабет Райнгольд, з дому Кюпеческа, яка в липні мин. року виїхала заміж за німця у східній зоні Німеччини, прибула 14 серпня мин. року до Мюнхену і зараз же на другий день згодилася в Бориса Александровича Яковлева, директора Інституту дослідів історії і культури СРСР, що його покликав до життя Американський Комітет для боротьби з більшовизмом. Вона пред'явила Яковлеву листа, писаного власноручно його дружиною, яку він залишив був в СРСР, і намовляла повернутися до СРСР, обіцяючи, що його не будуть карати за його діяльність на еміграції. Яковлев негайно задвоївся до німецької поліції, яка прийшла й арештувала Е. Райнгольд. Після кількомісячної слідчої в'язниці 14 березня ц. р. судили її в Мюнхені за спробу скоплення вільної людини й засудили на 18 місяців в'язниці. Вона боронилася тим, що — мовляв — хотіла тільки добра Яковлеву та його дружині й доньці, які є в Совєтах. На судовій розправі в імені Американського Комітету знімали його правий дорадник Павль Меллер і американський дорадник Інституту дослідів — проф.

Директор Берлінської опери втік до Західного Берліну

Берлін. — Еріх Кляйбер, керівник Берлінської Державної Опері, пологої на території східної зони, втік разом з цілою своєю родиною до західного Берліну, заявивши, що не може співпрацювати з комуністами, які в ділянці культури є такі самі, як гіт-

Конгресова Комісія проти примусової служби в військовій резерві

Вашингтон. — Підкомісія Збройних Сил в Палаті Репрезентантів погодилася в тому, щоб з урядового законопроєкту про збільшення військових резерв до трьох мільйонів, поусувати ті всі пункти, які могли б свідчити про те, що служба в резерві примусова. 21 березня почалися перелювання в цій справі, перед цією комісією, під час яких знімаватимуть представників департаменту оборони. Голова Підкомісії Збройних Сил в Палаті Репрезентантів, конгресмен Овертон Брукс, сказав, що вже готові пропонувати зміни в урядовому законопроєкті. Підкомісія відкинула той пункт урядового законопроєкту, в якому говориться про „непечесне” звільнення з військової служ-

Помер проф. Микола Кокольський

Нью Йорк. — Проф. Микола Кокольський, учитель в гімназії в Стрию у Галичині, дописувач „Свободи”, член УНСОУ і численних інших організацій, помер нагло в неділю 20 березня в Нью Йорку. Покійний приїхав до ЗДА сім років тому і в минулому році став американським громадянином. Він був диригентом хору при церкві св. Миколая на Савт Брукліні. В останню неділю ввечері, після Мисійної Богослужби у тій церкві, нагло захворів, пішов до лікарні і там вкортці помер на удар серця. Покійний скінчив 12 грудня мин. року 65 років життя. Залишив дві за-

Стасен займенований асистентом для справ розбросення

Вашингтон. — Президент Айсенгавер zorganizував новий пост окремого асистента для справ розбросення і займенував першим асистентом Гарольда Е. Стасена, адміністративного директора Операцій, яка кінчає свою діяльність з днем 1 липня 1955 року. З Білого Дому повідомляють, що Стасен має збирати вісті про нову зброю ЗДА і всіх інших держав, щоб можна було планувати розбросення, маючи зібрані думки про цю справу від військовиків, цивільних і урядових кол усіх зацікавлених держав.

В АМЕРИЦІ

● В столиці провінції Табаско в місті Вільягероза відбулися демонстрації внаслідок підвищення оплат за їзу автобусами. В демонстраціях брали участь 3,000 осіб. Під час загострення вбито одного студента, знищено радіостанцію і порушено спокій в місті. Військо мусіло заспокоювати демонстрантів в цій мехіканській провінції.

● В Лос-Анжелесі стейту Нью Йорк в Обліні заявили, що тепер люди „живуть довше, працюють до пізнього віку і довше користують із своїх старечих пенсій.” Сенатор Томас С. Десмонд висів резолюцію, щоб Стейтвий Уряд Праці допоміг знаходити працю людям, які переступили 40-й рік життя.

● Федеральний Агенційний Суд у Сан Франціско відкинув апеляцію 14-ох каліфорнійських комуністів, засуджених на 5 ро-

ків ув'язнення і 5,000 доларів грошової кари за те, що змалювали до насильної зміни уряду ЗДА.

● Віце-президент Річард М. Ніксон окреслив політичну ситуацію ЗДА одним однісним словом. На обід його запитали, що „мають” республіканці такого, чого не відлоску осягнути демократи?” Віце-президент відповів: „Айсенгавера!”

● Канадійські левелістичні сили випробують керомні стрільня на досвідчій площі коли Кола Лейк, яка займає площу в 4-600 квадратних миль.

● Генеральний прокуратор Герберт Вранвелл видав розпорядження, згідно з яким всі журналісти, що сюдиють брати участь в його пресових конференціях, мусять легітимуватися. Перед ставленням запитів вони мусять подавати свої прізвиська.

СВОБОДА

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays, & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ШЛЯХИ Й ЕВАКУАЦІЯ

У зверненні Президента до Конгресу з 28 лютого ц. р. говориться між іншим про розбудову й поправу сіт шляхів. Сума, яку пропонує Президент на цю ціль, перевищує будь-який видаток, запропонований на будь-яку ціль в історії людства. 101 мільярд доларів — це квота астрономічних вимірів, а її імпозантності не зменшує навіть 10-річний термін, в якому треба б її видаткувати. Найцікавіше, що цей проєкт зустрівся з загальним схваленням. Навіть ті чинники, які критикують його, роблять це не з мотивів доцільності розбудови шляхів, а через суперечні погляди, згідно дістати потрібні для цього фонди. Сам уряд пропонує, щоб держава партитувала у тому проєкті квоту 33,250,000,000 доларів, себто круглою одну третину запропонованої суми. Таким чином щороку впроваджено 10 років держави давала б по 3,325,000,000 дол., а як дістати покриття на цю квоту — це ще неясно. Найбільше грошей дали б, згідно з офіційним проєктом, підвищені оплати тих, які безпосередньо користуються шляхами, отже покупці газоліну (підвища від 2 до 4 центів на галон), та платники окремих оплат за переїзд тунелями, мостами й надшляхами («теритайми» т. д.). Взагалі над фінансуванням цього гігантського проєкту ведеться тепер публічна дискусія. Очевидно, що в основу буде покладений той самий принцип, що існує при будові всіх великих містотвірних надшляхів в США, як узагалі при всіх великих промислових-торговельних задумах. Спертих в цілому або здебільша на приватному капіталі: зворот вложенного капіталу плюс амортизаційні кошти плюс мінімум згорі передбаченого зиску розкладається на довший час, при чому така калькуляція заводять тільки в найрізкіших випадках.

СМЕРТЬ „БРУКЛІНСЬКОГО ОРЛА“

В кінці минулого тижня пресові агенції, а за ними й велика частина крайової преси, подали сумну вістку: „Ди Бруклін Ігл“ (Бруклінський Орел), після 113 років існування та великих заслуг для країни, для американської журналістики, і, головне, для бруклінської громади, прийняв свою публікацію. Рішення це виніс видавчий щоденник, Френк Д. Шрот, визнаючи кількатижневий страйк робітників, що домагалися підвищення заробітної платні. Видавець, маючи вже минулого року фінансовий дефіцит, не був спроможний їхніх домагань задовольнити, і 630 працівників цього видавництва, з того 315, які страйкували, та 345, які з ними солідаризувалися, не тільки не дістали підвищення платні, але взагалі втратили варстат праці.

Історія страйку, у висліді якого зліквідовано видавничий щоденник, коротко така: Гільдія Американських Газет, професійна спілка, що репрезентувала приблизно половину трудящих в „Ди Бруклін Ігл“ працівників, домагалася для них 3.40 дол. підвищення платні (тижнево) в цьому і 2.40 дол. в наступному році. Видавець хотів дати 1.40 дол. підвищення в цьому і один долар в наступному році. Гільдія на це не погодилася, переговори розбилися і видавець, який після 45 днів страйку „втратив читачів, оголошення та вигляд на майбутнє“, рішив цілком припинити видання цієї єдиної бруклінської газети. У висноженні про своє рішення він зазначив, що працівники його видавництва щодо висоти заробітків стояли на сьомому місці між 177 іншими видавництвами, які належать до Гільдії, і висотою платень перевищували це видавництво тільки „мангеттські гіганти“, що мають мільйонні тиражі та оголошення на мільйонні суми.

„Ди Бруклін Ігл“ має за собою не тільки довголітню, але й славу історію. Упродовж 113 років свого існування він мав у редакційному складі людей, що, як, напри., Волт Гейтман та інші, записані на перших сторінках американської журналістики і літератури. Щоденник цей мав величезні заслуги в розвитку Брукліну, в поліпшенні життєвих умов та в боротьбі з злочинністю. „Ігл“ був кілька разів відзначений нагородою Пуліцера і займав передове місце в американській журналістиці. Нічого дивного, що всі інші газети, зокрема сусідні, мангеттські, прийняли вістку про припинення „Ігла“ з великим жалем, наче б це померла найбільш заслужена та вартісна людина.

Ліквідація „Бруклінського Орла“ дуже характеристична і промовиста. У коментарях з цієї нагоди признається працівникам право домагатися більшої платні, признається також право професійній спілці обстоювати ці домагання, але рівночасно вказується на недавній приклад працівників одної автомобільної фірми, які добровільно погодилися не тільки на „замороження“, але в окремих випадках і на деяке зменшення заробітної платні, аби вдержати при житті фінансово загрожене підприємство.

Характеристична ця подія і для нашої, української преси. Загал нашого суспільства, в цілому виключений у загальну американську систему заробітків, має відносно дуже мале розуміння для своєї преси. При меншій, ніж мінімальній, висоті передплати, ставиться максимальні вимоги до самої газети та її редагування. В додатку, велика частина інституцій та організацій, що оголошують в газеті свої імпрези, вимагають, якщо вже не безплатного місця на свої оголошення, то по мінімальній ціні, бо це — „національна справа“. Тим часом, газета сама не пишеться і сама не друкується. Це мусить хтось робити, і мусить з того жити, бодай так жити, щоб могли працювати. В цьому й різниця між нашою і англомовною пресою. „Орла“ вбили працівники, а нашим газетам суспільність не дає можливості втриматися.

С це одна різниця між американською і українською пресою. На прикладі „Орла“ можна було спостерігати велике співчуття та повну моральну підтримку інших газет, які вважали цілком правильною, що тільки розвиток кожної газети зокрема може забезпечити розвиток усіх, і, напак, упадок одної загрозив упадком інших. В українських обставинах, як ми це й тепер переживаємо на деяких європейських прикладах, газети, можна сказати, самі себе вбивають, при чому одна затисає руки з радості, коли іншій загрожують ліквідації, і всіляко такий ліквідації сприяє, забуваючи, що цим самим копас яму і для себе самої. Деякі жалюгідні подібності можна було б навести і з нашого американського терену. Доля і приклад „Бруклінського Орла“ дає багато до думання і нашої суспільності, і редакціям та працівникам наших видавництв.

Посиф Шварц

ЛЕПАТОВ РІШАЄ...

(7)

Через два тижні закінчив на Соловках. Перспектива гомені підполковник Дельвіг і, хоч похмуро, але з повагою, показав листа Рильського до генерала Зотова. На листі була резолюція Зотова: „Отправити в 8-ю армію“.

Інтригує Дельвіг мені сказав:

— По пока, Шварц, поєднати на заході, ми спочатку поїдемо тебе в командирку на север, в Архангельську область, приймати лесоматеріал.

Моя серце тривожно забилося: воно відчувало, що насувається хмара. Але звільнення від напруженої праці і чорносопної атмосфери додало мені сили та надії на щось краще. Крім того, я мав можливість познакомиться з одним з найкращих „любимих родичів“ — ота віна читав у книжці Юриана „Глибинами“

Починаючи від міста Вологда, де на кількох станціях я приймав для тартаків лесоматеріал, я почав натрапляти на малі українські селища. Виявилося, що ці селища складалися з розкуркулених у тридцятих роках селян України і Кубані. Під наглядом НКВД ці розкуркулені працювали на лесозаготівлях. Правда, як „вільні переселенці“, вони побудували собі будиночки, але ними розпоряджався старшина-енкаведист, придилюючи їх на роботу до різних лесопунктів як тартаків. Деякі розкуркулені мали власні корови, але більшість

мала кози. В одного кремезного дядька я купив пляшку молока. Його сива патріархальна борода пригадала мені мірополита Шентницького. Я вирішив зв'язатися з ним розмовою. Спочатку він недовірливо дивився на мене. Розпитував, хто я та звідки? Розповідав, що я з Галичини, почав дуже обережно говорити. Був він священником з міста Ромен на Полтавщині. П'ять років перебував на Соловках. Потім його перевели в ліс, де виселенці побудували селище. Але не всі козарилися за наслідків своєї праці. Син священника на фронті. Один уже загинув, а невістка і вилуки з ним. Священник працював у лазні, а невістка й хлопці — на тартаку. Він сумовито розповідав:

— Хліба немає, мук дають трохи. Як бачите, „лепешками“ годують. Ходять чутки, ніби церкви на Україні повідкривали і всіх додому відпустили після війни. Чи ви там не чули про це? Я як міг потішав старого. Розповідав, що в Москві в Новодевичому монастирі відкрито духовну семінарію. Він

з радості плакав: „Ах ти Господи, хоч би на вічний спочинок на рідну землю!..“ Надіхав поїзд і я попрощався з священником. На станції в Архангельську я бачив ешелон польських громадян — поляків і жидів, яких щойно звільнили по амністії. Це вже була друга амністія після так званої амністії Сікорського в 1941 році. Їх супроводили підполіцейські „армії Василевської“, так звані удруге зорганізована польська армія.

На базарі я побачив чоловіка років на сімдесят. Він був, наче кін, запряжений у візок-платформу вагою у двісті кілограмів. Я запитав його: „А де ж „лошадка“? Інстинктивно впізнавши в мені жидів, він повів розмову жидівською мовою: „Подохла „лошадка“ — сказав він. Війна, війна нема да купити. Я сам тягаю. Один лишився, якось перемучує, поки Бог до себе забере...“ У мене були хлібні картки, отримані ще в Москві на три тижні. Я запропонував своєму співбесідникові зайти разом до харківів. Спочатку він вагався, але потім погодився.

I. Свир

ЧЕРГОВА ПОРАЗКА ЧЕРВОНИХ

Московська техніка перевелася розкладу й підготовки військових місць (коридорів підземок?) і які, як твердять фахівці, не забезпечують проти стихії, що її викликає розрив атомової бомби, не кажучи вже про водневу? У відповідь на ці питання всі погоджуються в одному: найкраще було б, якби вдалося евакуувати загрозливі нападні міста. І тут же ті самі до радники евакуації стверджують, що успішно перевести їх в практиці — покищо неможливо. Теоретично теперішньої кількості авт в Америці цілком досить, щоб вивести ними все населення. У практиці виглядає це складніше. Десять найбільших міст в Америці нараховують разом 23 мільйони мешканців (Вашингтон з своїми 800,000 мешканців стоїть на 11-му місці). Якщо прийняти навіть, що в кожному з цих 10 міст є подостатку зморожених засобів транспорту, щоб опорожнити ці міста, і то не на 100, а бодай на 50 чи ще менше відсотків, — то найбільшим питанням буде: як зробити це технічно, коли навіть прийняти, що в отих 10 найбільших містах з 23-ма мільйонами мешканців є коло 5 мільйонів авт різних типів і стільки ж управлених водіїв, отже — теоретично — можна б у 100% посадити всіх мешканців на авт і вивести їх, не рахуючи інших засобів льокомобілі. Як зробити це, коли така евакуація мала б відбутися впродовж мінімальної кількості годин — від першого алармуючого сигналу? Як це зробити, коли при цілком нормальному русі, без ніякої паніки, без якогось катастрофального напівного на приватному капіталі: зворот вложенного капіталу плюс амортизаційні кошти плюс мінімум згорі передбаченого зиску розкладається на довший час, при чому така калькуляція заводять тільки в найрізкіших випадках.

Всю безглядність такого проєкту знають мешканці всіх великих (понадмільйонних) міст Америки, особливо ж Нью Йорку, де єдиним „вікном у світ“ є дорога на північ, бо зі сходу й півдня обминає його океан, а із заходу й південного-заходу — ріка Гудзон, яку можна „перескочити“ тільки двома тунелями й одним мостом! Усі мешканці цього понад 8-мільйонного міста, найбільше (згідно з заявами фахівців), загроженого ворожим нападом, знають, який „корок“ був в отих тунелях і на мості Вашингтона щоденно перед годинами праці і після нього, не кажучи про „вікенди“! Відомо теж, як навіть отісу суходільною дорогою в північному напрямку виглядає в практиці подорож автотом з Нью Йорку, коли треба їхати віджудками, що переходять понад залізничними лініями й вулицями!

Передбачена розбудова американських шляхів, в якій вищається теж план бодай частинного „розкуркування“ Нью Йорку, не поладнала б цієї справи досконалим, але облегчила б ситуацію у значній мірі. І тому розбудова шляхів у 3-х денних Державних шляхів до найкращих у світі, але при всій густоті своєї сіті вже занадто тісні, — лежить в інтересі не тільки автомобільного проміслю й покупок авт, але всього населення, загроженого наслідками атомової війни.

Багато років тому у розмові з одним англієм, що довший час жив в Індії, мені довелося почути: „Так, Індія має право на самостійність, і ми її цього не заперечуємо. Але ми завжди говоримо й будемо твердити, що шлях цей має бути повільний, щоб не принести хаосу та голоду в цю старовину країну. Може Ви знаєте, що англієський уряд мав окрему комісію для вивчення сучасного політичного й економічного положення Індії. Ця комісія закінчила недавно свої десятилітні студії і її висновки вдрукували у праці, що має 10 томів“.

Такі великі проблеми Індії, і тільки англієць їх знає, у деталях, бо мали можливість докладно їх вивчити. Сучасна Індія (ми не торкаємося тут Пакистану, бо то зовсім окрема справа) має республіканську форму правління і входить до складу британської імперії націй — Британської Комонвелту. При цьому слово „британська“ виключене з тексту офіційної індійської назви: Домінія Спільної Індії.

Індія охоплює 29 головних держав, що творять спілку, з яких Луїкоа, або Об'єднані Провінції мають найбільше населення — 63 млн.; друга частина населення держави з Бугар, з населенням понад 40 млн. Тільки, мабуть, кожен громадянин Індії пам'ятає назви всіх окремих індійських держав і знають, де котра з них лежить. У своїй праці „Повстання хвиля колорів“ Лотроп Шоттард цікаво й детально характеризує глибину індійської проблеми й взаємодію

Індії з рештою світу. За лаштунками політичного руху, що мав на меті здобути собі незалежність, стоїть проблема для дальшої експансії. Комуністам вдалося зловжити на цьому, що має 10 томів“.

Отож не тільки в столиці Індії — Делі але й в усьому світі, а зокрема у Лондоні, уважно слідували, як перебігали нові вибори до парламенту, що мали відбутися в кінці лютого. Не зважаючи на всі можливості та рухливість, комуністична партія у виборах програла: з 196 місць в асамблеї комуністи дістали тільки 6-7, хоч сподівалися мати не менше як 50.

Це була величезна поразка комуністів, і тому вони негайно почали обвинувачувати конгресову партію Індії у зловживаннях, підкупках та „підкупках“ назви всіх окремих індійських держав і знають, де котра з них лежить. У своїй праці „Повстання хвиля колорів“ Лотроп Шоттард цікаво й детально характеризує глибину індійської проблеми й взаємодію

Індії з рештою світу. За лаштунками політичного руху, що мав на меті здобути собі незалежність, стоїть проблема для дальшої експансії. Комуністам вдалося зловжити на цьому, що має 10 томів“.

Отож не тільки в столиці Індії — Делі але й в усьому світі, а зокрема у Лондоні, уважно слідували, як перебігали нові вибори до парламенту, що мали відбутися в кінці лютого. Не зважаючи на всі можливості та рухливість, комуністична партія у виборах програла: з 196 місць в асамблеї комуністи дістали тільки 6-7, хоч сподівалися мати не менше як 50.

Це була величезна поразка комуністів, і тому вони негайно почали обвинувачувати конгресову партію Індії у зловживаннях, підкупках та „підкупках“ назви всіх окремих індійських держав і знають, де котра з них лежить. У своїй праці „Повстання хвиля колорів“ Лотроп Шоттард цікаво й детально характеризує глибину індійської проблеми й взаємодію

Індії з рештою світу. За лаштунками політичного руху, що мав на меті здобути собі незалежність, стоїть проблема для дальшої експансії. Комуністам вдалося зловжити на цьому, що має 10 томів“.

Отож не тільки в столиці Індії — Делі але й в усьому світі, а зокрема у Лондоні, уважно слідували, як перебігали нові вибори до парламенту, що мали відбутися в кінці лютого. Не зважаючи на всі можливості та рухливість, комуністична партія у виборах програла: з 196 місць в асамблеї комуністи дістали тільки 6-7, хоч сподівалися мати не менше як 50.

Це була величезна поразка комуністів, і тому вони негайно почали обвинувачувати конгресову партію Індії у зловживаннях, підкупках та „підкупках“ назви всіх окремих індійських держав і знають, де котра з них лежить. У своїй праці „Повстання хвиля колорів“ Лотроп Шоттард цікаво й детально характеризує глибину індійської проблеми й взаємодію

Індії з рештою світу. За лаштунками політичного руху, що мав на меті здобути собі незалежність, стоїть проблема для дальшої експансії. Комуністам вдалося зловжити на цьому, що має 10 томів“.

Отож не тільки в столиці Індії — Делі але й в усьому світі, а зокрема у Лондоні, уважно слідували, як перебігали нові вибори до парламенту, що мали відбутися в кінці лютого. Не зважаючи на всі можливості та рухливість, комуністична партія у виборах програла: з 196 місць в асамблеї комуністи дістали тільки 6-7, хоч сподівалися мати не менше як 50.

Л. Печинська

НЕ ФОТОГРАФУЙТЕ СМІТТЯ!

(Замість фейлетону)

Мос жіноче серце вже кілька тижнів затурбоване спільною молоді, гарної жінки другого секретаря американського посольства в Москві, що її, разом з чоловіком, на домагання совєтського уряду, відкликано до ЗДА. Пішла вона з приятельською прогулянкою вулицями Москви й потім, бажаючи сфотографувати двох гарненьких діточок. За неї агенти МВД затримали та, як кажуть у Галичині, „трохи потурбували“. У часописах писалося багато про те, що її не мали права затримувати, а тим більше не звинувачувати, що домагання відкликати її з Москви нічим неоправдане, й подібне. І дивно, що ніхто не вказав на найголовніше, на найприметніше у совєтському побуті, себто на те, що на звернула у „шани“ увагу мого сусіда по шальній машині, Одет.

Ми їли „ланч“ і розглядали світлинку Бетті Сомерлетт — цієї самої висланної із Москви. Поговорили про її кутурму, про зачіску, а потім, мене, як загально визнаного експерта по справам Росії, запитали, за що її вислали. Я розповіла про те, як дві приятельки, взявши з собою фотоапарат, у гарний жовтневий день минулого року, пішли на прогулянку вулицями столиці „найвільнішої в світі країни“. Ішли й розглядалися. Бачать, — стоять дві гарненьких діточок. Спитали жінку, що була біля тих діточок, чи можна їх сфотографувати. Жінка завагалася й запитливо поглянула на двох чоловіків, що йшли слідом за жінками і яких ці чужинки раніше не доглядали.

Виявилось, що це були агенти МВД, бо один з них відразу заборонив фотографувати: „ні, ні!“ — сказав він. Потім він — з тим другим — запровадив чужинку до якогось ніби „клубу“.

Потім в Андрії матимуть велике значення для майбутнього й, мабуть, виключать збоку комуністів зміну тактики і спробу ведення пропаганди іншими шляхами. Турботи в азійських країнах, як це видно з цього прикладу, з не в народних масах, а в урядах та керівниках політичних партій.

Це зокрема важливе в Індії та почасті в Бурмі й Індонезії. Урядові кола там є переконані думками та побояваннями перед „європейським імперіалізмом і колоніалізмом“, якими намагаються лякати їх комуністи. Тим часом, це справу, як вже не існують і ніколи не повернуться, бо немає осіб або урядів, що хотіли б завертати колесо історії. Але за цими міражами минулими, уряди нових держав в Азії не бачать діїсного імперіалізму Москви, хоч поступово починають розуміти її політику та плани.

Я не сумніваюся, що Іванов знав щось про мою майбутню долю. Свій антисемітизм він прикривав російським патріотизмом, був у добрих відносинах з начальником спецвідділу і напевно не одного „ворога народу“ допоміг вислати в „командирку“. Іванов та кож невіддільно білоруса Маркова з містечка Слущка, бо хотів зайняти його місце.

Ось через кого вислали мене в „командирку“ до Архангельська, — подумав я. Невже моя доля припала на неї? Але все ж таки надії не втрачати. Не могло бути, щоб прохання Рильського й резолюція генерала Зотова залишилися без наслідків. Але чому ж тоді мене не відпустили?

Підполковник Дельвіг дав мені знати, що вища влада відкликала мій виїзд на фронт. Прочитавши в газеті, що мою справу розслідують, чому я добровільно згоспівся на фронт.

Якщо розслідують, то значить моя справа — в руках спецвідділу.

Вістка з рідного краю

За кілька місяців перед

тут, як я довідався з газет, що Надірна війня совєтською армією, я написав в Делітні листа до свого приятеля Олексія Коліди з проханням повідомити про долю моїх рідних. Він повідомив про нещастя, яке трапилось з моїми кривими, і рівночасно потішав, що, завдяки його старанням, хата і навіть деякі речі його тестя залишилися цілими. Цього листа я одержав у конторі фабрики. Певно, мав він там тижнів зо два, поки я був в „командирку“. Думаю, що Ташенко знав зміст листа.

Вістка з рідного краю

За кілька місяців перед

тут, як я довідався з газет, що Надірна війня совєтською армією, я написав в Делітні листа до свого приятеля Олексія Коліди з проханням повідомити про долю моїх рідних. Він повідомив про нещастя, яке трапилось з моїми кривими, і рівночасно потішав, що, завдяки його старанням, хата і навіть деякі речі його тестя залишилися цілими. Цього листа я одержав у конторі фабрики. Певно, мав він там тижнів зо два, поки я був в „командирку“. Думаю, що Ташенко знав зміст листа.

Вістка з рідного краю

За кілька місяців перед

тут, як я довідався з газет, що Надірна війня совєтською армією, я написав в Делітні листа до свого приятеля Олексія Коліди з проханням повідомити про долю моїх рідних. Він повідомив про нещастя, яке трапилось з моїми кривими, і рівночасно потішав, що, завдяки його старанням, хата і навіть деякі речі його тестя залишилися цілими. Цього листа я одержав у конторі фабрики. Певно, мав він там тижнів зо два, поки я був в „командирку“. Думаю, що Ташенко знав зміст листа.

ПРАЦЯ

HELP WANTED—MALE

ДО ЧИЩЕННЯ ВІКОН
Досвідчений.
Висока платня — всі користи.
HACKENSACK
WINDOW CLEANING CO.
300 Atlantic St., Hackensack, N.J.
Diamond 2-2065

ПРАЦЯ

HELP WANTED—FEMALE

ДІВЧАТА

Потрібно дещо досвід при Zig-
Zag машинах. Голоситесь:
ART SILK
23 W. 36th St., New York City

ОПЕРЕНТОРНИ

та до підшивання підшивки
при жіночих костюмах.
Голоситесь:
LUVIN COAT
78 — 18 St., Brooklyn, N. Y.
Phone SO 8-6300

ПРАЦЯ

Help Wanted Male—Female

Кельнерка з досвідом до італій-
ського ресторану. 5 вечорів.
Стає праця. Добрі "типси".
Портр. Денна праця при чи-
щенні. Стає праця. Голоситесь:
Orchard Restaurant, New-
bridge Rd. & Jerusalem Rd., East
Meadows, or phone SU 5-9767.

КАРТКИ

НА РІЗНІ НАГОДИ
в українському стилі.
12 штук за \$1.00.
випишіть за попереднім наді-
сланням належності

"СВОВОДА"
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

ВТРАТА НАДМІРНОГО

ТОВЩУ в 10-х ДНЯХ,
АБО ЗВОРОТ ГРОШЕЙ

Якщо Ви вагаєте понадміру,
ось маєте першу дію радісно
новину цього року. Новий догід-
ний спосіб — легше як пере-
дти, позбутися надмірної ваги,
так що Ви можете бути так тон-
кі як одягнені, як бажаєте.
Цей новий продукт називається
DIATRON, що прибірає 1 го-
ді і навіть 2 години ліній, жа-
даних діє, жадних вправ. Або-
лютно нешкідливе. Коли Ви за-
жаєте DIATRON, мимомовно
смакуєте їсте Ваші потвори і їсте
харчі, які любите і не будете
мати потреби їсти надмірно, а
Ваша вага автоматично змен-
шується, бо і як Ваш лікар ска-
же — якщо менше їсте — мен-
ше вагає. Надмір вага загро-
жує Вашому серцю і ниркам.
Без угаду на те, що ви пробу-
вали передти, купіть DIATRON і
випробуйте самі як він буде
діяти. DIATRON продається за
такую ГАРАНТІЮ: Ви можете
сплатити вагу по закритті пер-
шої дози, або вона Вас не
коштує нічого. Зараз поверніть
фляшку до нас і одержите гро-
ші назад. DIATRON коштує
\$3.00 і продається з певною га-
рантією звороту грошей. Спе-
ціально для читачів цієї газети,
Ви одержите вагівник опуст.
Посилайте це оголошення до:
BERJAC PRODUCTS, 790 Troy
Ave., B'woodlyn 3, N. Y., і Ви
одержите 2 \$3.00 пакунок
DIATRON-у за \$5.00 це є мен-
ше \$1.00 від нормальної ціни.
Не посилайте грошей. Заплатіть
поштарени при відборі.

Ім'я _____
Місто _____
Адреса _____

Д-р мед. Leonard Plechavicius

ХІРУРГ ТА СПЕЦІАЛІСТ ЖІНОЧИХ НЕДУГ
повідомляє про ВІДКРИТТІ своєї клініки
і приймачі щодня від 2-4, 7-8 понодудні;
в суботу 1-3 понодудні, та за замовленням.
248 NEPPERHAM AVE., YONKERS, N. Y.
(напроти церкви св. Казимира)
Телеф. бюра: Yonkers 9-5323. — Домаш. тел.: Yonkers 9-1029.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

НАПЕВІЛЬШИЙ ВИБІР РІЗНИХ КАРТОК
ТІЛЬКИ в "СВОВОДИ".

Картки з ковертами 12 шт. за ..... 1 дол.
Картки українських мистців по ..... 10 цт.

Замовляти:
SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ ЗИМОВИХ РІЧЕВ!

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(1st 8 вул., між 2-3 Евно.)

має на складі великий вибір зимових КАПЕЛЮХІВ від
\$3.99 та більше. Мисмо також великий вибір фляшок
високоякісних капелюхів найкращої якості в різних кольо-
рах і найновіших фасонах власного виробу. Кожен ка-
пелюх гарантований. Купуйте в нас капелюхи частиною фабричною мето-
дою, що у нашому відділі МІЖСЬКОГО ГАЛАНТЕРІЇ першої якості різноманітні сорочки, зна-
ної марки "JAYSON" від \$1.99, вгорі. Вел сорочки гарантовані в пранні. У великому виборі
також: дошеники; парасолі; імпортовані светери, краватки, шарфети, паски, шаліки й
інші речі. — Повідомлення, що маємо також відділ ХЛОП'ЯЧОГО ОДЯГУ, як хлопчик-
сорочки, сідниці білі, шарфети й інше.
Простою зайти і переконаєтесь про високу якість матеріалу та низьку фабричну ці-
ну. — Говоримо по-українськи. — Слухайте наші оголошення по радіо-програми п. Мель-
ника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, станція WHOM.
Отворено щодня до 8:30 веч., в п'ятницю і суботу до 10:00.

DUNLEY HAT SHOP

14 SAINT MARK'S PLACE (1st 8 вул. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

3 Відчитової Залі

Евген Стахів про еволюцію в ОУН

З рами історичного відді-
лу Об'єднання Прихильників
Визвольної Боротьби України
висловив 19 лютого п. С. Стахів
довідку на тему: "Генега
еволюції ОУН".

Українське суспільство на
еміграції, спостерігаючи полі-
тичне життя українських емі-
грантських націоналістичних
середовищ, не має правдивого
об'єкту політичної структури та
програми ОУН на різних ета-
пах, яка бореться проти боль-
шевизму, новою формою мос-
ковського імперіалізму.

Наше суспільство на емігра-
ції робить кривду українському
визвольному руху в Україні,
якщо розцінює його з точки
зору емігрантських спорів і
чварів.

Хоча ОУН постанала в голо-
сній 30-х роках і діяла в Захід-
ній Україні як елітарна органі-
зація з вождівським принци-
пом та мало багато помилки і
недостатків, хоча на початку
40-х років прийшло на терені
Краківки до жовтого розко-
лу, то все таки не можна оці-
нювати сьогоднішню Красову
ОУН, якою керував від 1943-50
сл. п. Роман Шухевич, а від
1950 Ю. Лемків, з точки
зору діяльності 30-х років, ані з
погляду емігрантської діяльності.

Від Третього Надзвичайного
Збору ОУН, що відбувся в
серпні 1943 р. на різних засід-
нях, дискусій, відмінна органі-
зація, з демократичною устро-
єю, з широким соціальним
програмою, що було кілька-
кратно підтверджене при
різних нагодах керівництвом ру-
ху на українських землях. Рома-
н Шухевичем і його співро-
бітниками. Про перехід від
старих монопартиїсних позицій
до широкі демократичної про-
грами, встановленої надзвичай-
ним збором, перешлила зустріч
Організації зі східно-украї-
нським елементом. В 1941 р.
старішим діячем п. Е. Стахів
сам учасник тих подій і органі-
затор визвольного руху на
Східних землях. ОУН, поши-
рення терен своєї дії на всі
терени України, зустрілася з
новими тяжкими умовами, зу-
мовленими незнанням під-
свідомої діяльності та відпові-
дними доктринарським підходом
до нових умов.

Тому ОУН, якщо хотіла
бути фактором на тому історич-
ному етапі боротьби, мусіла
перевірити свої програмні й іде-
ологічні закладки, сперті на
волютаристичному, елітарно-
монопартиїсному світогляді, а
статися широким народно-ре-
волюційною організацією, спо-
рною на демократичних право-
вих засадах і широким соці-
альним програмою, відкидаю-
чи шовінізм у відношенні до
національних меншин мешканців
України і нетеримість до інше-
рих думуючих українців.

В розгорті боротьби з наци-
змом, боротьби, що вимагала на-
пруги всіх сил, повільно і не-
помітно, але послідовно зміню-
валася ціла світоглядна підба-
дова організації. Зникає по-
няття вождя, на його місце при-
ходить голова проводу в по-
нятті нормального голови пар-
тії. Зникає ексклюзивний, до-
гматичний навіл релігійний ор-
ден, "попівничий керувані на-
родом", а залишається револю-
ційно-політична організація,
що у своїх поступових кроках
разом з більшою починає керу-
ватися здоровим політичним
розумом, політичною доціль-
ністю. Ніхто вже не говорить про
своє, аніще поглинання керу-
вані

Заморожування м'яса

Продаж м'яса в Америці є
найбільшим у світі і щодо
якості, і щодо кількості.
М'ясна індустрія не є в силі
продати все свіже м'ясо і ви-
творює цілу низку методів
зберігання — консервування
того ж м'яса. Одним з таких
методів — засобів зберігання
м'яса є саме заморожування.

Давно вже залишено стару
методу, т. зв. повільну, а при-
мінено нову — шкуру. Туті
м'яси мусять бути найперше
докладно вихолоджені, а від-
так піддані процесові дозі-
рівання в спеціальних холо-
дильнях. Час дозірівання є
різний, залежно від роду м'я-
са, так, для м'яса волонго
треба 5 днів, а для м'яса ве-
рбового 2 дні. Шойно по про-
цесі дозірівання м'ясо заморо-
жується в спеціальних моро-
зильнях при дуже низькій
температурі і надзвичайно
швидкому обігу холодного по-
вітря. Час перебування м'я-
са в морозильнику є для волон-
го чверток 24 години, а для
вербових 16 годин. По замо-
роженні, м'ясо перевозиться
в магазинах — морозильнях, де
є теж стабільний регульований
обіг холодного повітря. При
тому дуже важним є розмі-
щення м'яса — чверток, як
теж прикривання м'яса в цілі
зменшення страт ваги.

Скоря метода заморожуван-
ня мас виразні економічні
аспекти, пов'язані з шкатуно
на вазі. Ті страти на вазі са-
гають від 1—6%.

Крім заморожування є ще
дуже важливий процес відмо-
рожування м'яса, що відбу-
вається в спеціальних комор-
ах при відповідній темпера-
турі і досить швидкому обігу
холодного повітря.

Ті методи заморожування і
відморожування м'яса позво-
ляють задержати м'ясо повна-
ртовим сирцем навіть
довше як один рік.

НЕЗАСТУПІМА

Історична повість для молоді
з часу українського
лидарства

СИН УКРАЇНИ

з ілюстраціями та малюнок.
Ціна \$2.95.

Замовляти:
"СВОВОДА"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

МУЖЧИНИ.

ЖІНКИ

Якщо ви не задоволені тим
що не можете витягти анго-
дамі, які вам дає ПРИРОДА,
то вам їх замало або ви
до шовоби, з недостатнім на-
лежним вітамінами в поживній дієт-
і прочитайте це.

Ваші повні спеціальні ціна-
висті від тих, що мало
найбільш добродіяє з ужи-
ванням формули, знайо-
мій TRI-X. Це та формула, якою по-
дана доза дає більше ніж
мінімальне заповнення для
дорослих людей загально при
знаках вітамінів.

Якщо ви відчуваєте, що на-
теж можете скористатися з тако-
ю формулою, то ви будете ра-
ді довідатися, що ви можете ві-
стати потрібну кількість, коли
випишете цей випуск до ORE-
GON DRUG PRODUCTS, Dept. 3,
Peekskill, N. Y. Зайди випишете
с 4. лютого на центур у
\$3.50 відплатного поштою. Не
потребує посылати грошей з
замовленням. Заплатите поштар-
ени при доставі.

Замовляти:
SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Посмертні Згадки

ДЖОСЕФІНА ТАРАСЮК,
членка Відд. 364 УНСОУ в
Каліфорнії, померла 28-го
лютого 1955 р. До Союзу
вступила 1928 р. Похована по-
хована в селі Блітві, Бор-
тисльського повіту, Україна. До
Тернопілля. Похоронна в селі
мужа Стефана і двоє си-
нів. Похорон відбувся 4-го бе-
ресня з St. Theodosius Ortho-
dox Cathedral. Похована на
St. Theodosius Cemetery. — В.
І. II.

В. Владика, секр.

ДМИТРО ДОМИТРИШИН

член 327 Відд. УНСОУ
"Укр. Запорізька Січ" в Гемі-
стеді, Н. Я., номер 2-го люто-
го 1955 р. Похорон ур. 15. III.
1882 р., в селі Блітві, Бор-
тисльського повіту, Україна. До
Америки приїхав 45 літ тому
я заручився приїзду всту-
па в член УНСОУ та
весь час був його прихиль-
ним членом. Похорон відбу-
вся 4. лютого на центур у
Вестбурга біля Гемістеду. —
В. Н. II.

М. Курчак, секр.

3i Спорту

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па.

ВЕЛИКИЙ УСПІХ "ТРИЗУБА"

ТРИЗУБ — ЛІТЛІ КЛАБ 2:1 (0:1)

Філадельфія, 13 березня —
Минулої неділі відбулися тут
сенсациї змагання в футболі
за першість Філадельфійської
Ліги, між вище згаданими дру-
жинами, де Тризуб відніс зов-
сім заслужену перемогу над
найсильнішою дружиною Л. Ди-
ноті. Перемога є тим важка, що
дає дорогу на здобуття в
другій турі першого місця і
фіналової гри за першість з
Літллі Клубом, першому пер-
шого рунди. Вже від ранку ме-
тушлили спортивці та обго-
ворювали цю важку зустріч. Шо-
ді змагання були великої ваги,
доказом цього була маса укра-
їнської публіки, яка прийшла
оглядати ці незвичайні зма-
гання. Про ці змагання за-
говорили всі американська
преса, підкреслюючи, що пер-
ший раз чемпіон, яким являв-
ся Літллі Клуб, мусів улягтися
твердим українцям. Гості при-
їхали з певною перемогою. Во-
ни технічно високо завоюва-
ли, без слабих місць, але є с
найбільш брутальні дружини
Ліги. Вона, як не може ви-
грати грою, то шукає ін-
шого середника, акому на ім'я
брутальність. Через їх бруталь-
ну гру мусів покинути грице
д-р Павлічка, якому підбито
око і порушено шок. Суддя
п. Рознер показався об'єктив-
ним, однак був таки за мало
рішучим.

Першу півгру гості грають з
вітром, який часами нашім
дає дається в знаки. З початку
гра йде нервово, але по корот-
кому часу змагання отримують
з нервовості. Атаки обидвох на-
падів дають воротарям, а голов-
ношому Аннікові (найкра-
щий на грици), поле до попису.
Більше з гри мас противник,
йому вдається в 36 хв. з нарік-

няк післяти м'яч до сітки. Три-
зуб старається за всяку ціну
вирівняти. Напад в складі: Сві-
тенко, Чижович, Фрайманіс,
Ярименко, д-р Павлічка чи Че-
рнявський, гарно комбінує, але
сильна оборона гостей стоїть
йому на перешкоді.

Друга півгру розпочинається
сильним наступом нашого на-
паду. В цьому часі бачимо гарні
заграти переважно крилами,
де Світенкові стріли минають
вороту на міліметрі. Фрайманіс,
висококошаний змагун, перека-
р розділює м'ячі, але такі йо-
му самому вдається стрілими
перші ворота. Стан 1:1. Підба-
дурені цім, наші починають
грати краще і ми масмо мож-
ливість бачити комбінаційну гру.
Противник час-від-часу мас не-
безпечні випадки, які наша обо-
рона і воротар з успіхом лікві-
дує. При легкій перевазі, наші
здобувають ще один ворота
(знову Фрайманіс). Розрадувана
публіка підтримує наших зма-
гунів, домагачись ще одних
ворот, але свисток судді закін-
чує ці змагання.

Наші змагуні грали з вели-
кою напругою і за це ми без
випику належиться велике-велике
признання. Тризуб горю!

По недільних змаганнях стан
табелі наступний:

гор точок в. в.

1. Тризуб 6 12:0 13:2

2. Ерісб'єрг 7 9:5 13:10

3. Влу Велз 4 7:1 7:3

4. Рідінг 5 7:3 9:7

5. Гангеріс 6 4:8 9:13

6. Делларк 6 4:8 8:14

7. Пассон 4 3:5 11:11

8. Аллентав 5 3:7 6:9

9. Лайтгауз 5 2:8 7:11

10. Літллі Кл. 2 1:3 2:3

П. К.

СТОЛОВА СІТКІВКА

УС НЮ ПОРК — СТ УКРАЇНА (Монтреал) 20:6

Монтреал. — На запрошення
УС України, юворачи знову
відвідали Канаду, тим разом
Монтреал. Після офіційних про-
мов, розпочалися змагання у
столовій ситківці, які дали ви-
сід 20:6. Повний результат
43:18 точок і 1:196, 1:031 м'ячів
в користь Ню Порку.

Точки для УС Ню Порк здо-
були: Х. Шлемкевич 2, Т. Ру-
баль 2, С. Сакно 3, Р. Сивітун 3,
С. Туринський 0, В. Прудіус 0,
В. Маркус 0, І. Гунчак 3, С. Ха-
ренич 1, З. Шпон 3, дебіл 4.

Для СТ України точки здобу-
ли: С. Сень 0, Н. Суліга 0, Л.
Кіліменко 0, Л. Фенік 0, В. Ко-
валюк 2, Б. Івасівка 0, Т. Без-
палюк 1, С. Шило 1, С. Паліс-
ний 0 і 6. чемпіон українців Ва-
варі — Ярослав Шкляр 1.

Найкращими змагунями СТ
Україна — Монтреал рахують-
ся: С. Сень, Яр. Шкляр та зна-
вий футболіст С. Шило. Інші
змагуні дуже амбітні та працю-
ють.

Монтреал. — Відплатні зма-
гання жіночих команд дали зго-
ду перемогі команді гостей, які
перемогли господарів 5:0 (10:1
точок). Команди заступали: Х.
Шлемкевич і Т. Рубаль — Ню
Порк, та Л. Фенік, С. Сень і Н.
Суліга — Монтреал.

УС НЮ ПОРК — УСК ТРИЗУБ (Філадельфія) 14:5

Філадельфія. — Змагання по-
чинаються сенсациєю — Тризуб
веде 4:1! М. Галецький, найкра-
щий змагун вечора переміг
високого чемпіона синглів з 1953
року Івана Гунчака. Одиноким
змагуню, що добув усі 3 точ-
ки — був Тарас Гунчак, зна-
ний менеджер відбаванковий ко-
манди УСН-у Ню Йорк. Сенса-
цією вечора був 13-літній зма-
гун Соколов — В. Гной, який
"викрав" дві точки від добрих
змагунів Тризуба. За його спо-
кою та "стару гру" зібрані в
доміні гондари багатьох різних на-
городжували Гной оплесками.
Світлий момент записав також
ліворучого чемпіона Пенсильвані-
(М. Галецький мав кількакрат-
но першество стейту) чистим
2:0. Тризуб мас добру молоду
команду, яка гарантує багато
несподіванок в першостях СС-
АСТ-у. Крім "сильного поліца"
у господарів вибилися Сеник,
Савчук і Марчук. Симпатичний
капітан команди Андріюк і Сі-
рий грають добре, але не умі-

ють витягнути перемоги в пар-
тиях. У гостей — І. Гунчак по-
казав гостру офензиву, його брат
Тарас виражування в позицій-
ній гри, С. Сакно працотворист,
С. Харевич змучений, а З. Шпон
хитрості, "Мізинчик" Гной —
часто пробував непотрібну контр-
у.

Кінцевий висід: 14:5 вигр і
30:18 точок.

Перед змаганнями голова
Тризубу і представник ССАС-
Т-у п. Роман Савчак витав УС
Ню Йорк з нагоди 5-літніх свят-
кувані ювілею УСК Тризуб і
дипкути за товариські відліди
вручив зв'язковому "Соко-
лів" жовто-чорний прапорчик.
В імені "Соколів" автор рецен-
зії потвердив правильність роз-
го Т-ва-ювілята і склад щирі
гратуляції активному Проводу
і симпатичним змагуням та
прудич Червоно-чорний прапо-
рець УС Ню Йорк. Зустріч мала
гарний дружній — приятельсь-
кий характер і закінчилась ко-
ротко після півночі.

Богдан Прудич

КАРТКИ НА РІЗНІ НАГОДИ

в українському стилі
12 штук за \$1.00
випишіть за попереднім надісланням належності
"СВОВОДА"
81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 3432. Слідство починається.

"I WAS SEARCHING FOR HELP WHEN
YOU SAVED ME FROM THE LEOPARD
B'WANA," CONCLUDED VAKUBI.

TARZAN WAS SHOCKED. SUCH A
VICIOUS ATTACK BY HIS PEOPLE,
THE GREAT APES, WAS INCREDIBLE!

TARZAN TOOK LEAVE OF VAKUBI TO
INVESTIGATE THIS UNBELIEVABLE
TALE. SOON HE VANISHED IN THE
SHADOWS OF THE APPROACHING
NIGHT.

THE WRATH OF THE APE-MAN WAS
GREAT. WHAT STRANGE INCIDENT
HAD FORCED HIS PEOPLE TO KILL
WANTONLY?

— Я шукав допомоги, коли
ви, б'яне, врятували мене від
леопарда, — закінчив Вакубі.
Тарзан був зворушений.
Це ж неймовірна річ такий

дикий напад його людей, ве-
ликих мавп!
Тарзан залишив Вакубі,
щоб прослідити цю неймовір-
ну історію. Незабаром він

зник в тінях ночі, що надхо-
дила.
Лютість мавполюдин була
велика. Який дивний випадок

змусив його людей так без-
принично вбивати?

зник в тінях ночі, що надхо-
дила.
Лютість мавполюдин була
велика. Який дивний випадок

змусив його людей так без-
принично вбивати?

зник в тінях ночі, що надхо-
дила.
Лютість мавполюдин була
велика. Який дивний випадок

змусив його людей так без-
принично вбивати?

зник в тінях ночі, що надхо-
дила.
Лютість мавполюдин була
велика. Який дивний випадок

змусив його людей так без-
принично вбивати?

зник в тінях ночі, що надхо-
дила.
Лютість мавполюдин була
велика. Який дивний випадок